

Beeldenroute dwars door Berlagebuurt

Michiel Romeyn verzoend met Amsterdam-Zuid

■ Rottend fruit en Wespen, dat de jonge kunstenaar Florentijn Hofman speciaal voor de kunstroute maakte.

EXPOSITIE

door THEA DETIGER

AMSTERDAM, vrijdag Met collega Herman Koch zette Michiel Romeyn zich vijftien jaar lang in het tv-programma *Jiskefet* af tegen de saaiheid van Amsterdam-Zuid, waar ze beiden zijn opgegroeid. Nog niet zo lang geleden bracht hij met zijn fotocamera de liquidatieplekken in beeld van het maffiose Amsterdam-Zuid. Maar met de sculptuurroute 'Berlage in beeld' lijkt hij zich te hebben verzoend met het vermaledijde Amsterdamse stadsdeel.

Als een kind zo blij fietste hij deze week over de Amsterdamse Apollolaan en Minervalaan waar de 36 sculpturen, die hij voor een groot deel heeft uitgezocht, met behulp van diepladers en telescoopkranen werden geplaatst. „Toen Cintha van Heeswijk van stichting ArtZuid me voor deze beeldenroute vroeg, twijfelde ik. Maar toen ik binnen een uur al twintig favoriete sculpturen had bedacht, heb ik er vol enthousiasme 'ja' tegen gezegd”, vertelt de cabaretier, acteur, fotograaf en beeldend kunstenaar.

Hoewel de officiële opening pas volgende week is, staan de beelden van de sculptuurroute al allemaal op hun plek. Van de serieuze Denker van Rodin tot de uitdagende BikiniBar van Joep van Lieshout, bestaande uit een gigantische dame in bikini zonder armen en benen, pontificaal voor het Hilton Hotel. Sommige sculpturen wegen duizenden kilo's, zoals het bronzen beeld La Deure Humaine (de menselijke woning) van Ossip Zadkine (4300 kilo), dat wegens zijn afmetingen midden in de nacht naar de Apollolaan werd vervoerd. Voor een enkele, zoals het beeld Untield van André Volten aan de Minervalaan, is nu al een

buurtcomité opgericht dat het na de tentoonstellingsperiode (tot 26 oktober) wil behouden. Met genoegen kijkt Michiel Romeyn naar een jongetje dat lang voor de Vliegende man ('Brazil') van Panamarenko blijft staan. „Zo herinner ik

me ook nog het moment dat ik als 10-jarig ventje de expositie van Tajiri's Machines bezocht in het Stedelijk Museum”, zegt hij. „Als je een beeld mooi vindt, is dat een onvergetelijke herinnering. Dat merkte ik toen ik zonder moeite uit mijn hoofd mijn verlanglijstje voor de beeldenroute maakte. Het is een

persoonlijke keuze geworden. Maar wel van heel belangrijk beelden, die allemaal op hun eigen manier een dialoog aangaan met de ruimtelijke omgeving van het Plan-Zuid van Berlage. Architect Roberto Meyer heeft bepaald waar de beelden het beste tot hun recht komen.”

Favoriet

Eén van Romeyns favorieten is Machine no.4 van Shinkichi Tajiri, die bij wijze van uitzondering binnen staat in het Hilton Hotel. „Tien dagen voordat de kunstenaar overleed zijn we bij zijn dochters geweest. Een bijzondere ontmoeting. Ze boden ook nog zijn beeld Wachter 1 aan, dat op de Apollolaan

richting Olympiaplein staat.”

Andere voorkeuren zijn Bronze Blockhead van Paul McCarthy, dat hij liefkozend 'Pinokkio' noemt. En de beelden van auto's, zoals de tekinetisch gebogen knaloranje volkswagenbus van de Oostenrijker Erwin Wurm, de met staaldraad omwikkelde platgeslagen Fiat 500 (Circulartory) van Olaf Mooij, de Carcrash van Tom Claassen, en de trailer The Good, the Bad & the Ugly van Joep van Lieshout, waarin zich het informatiecentrum bevindt. „Deze route samenstellen was als een verwend kind dat speelgoed mag uitzoeken in een peperdure winkel”, zegt Romeyn, die dit najaar samen met Adriaan Lutuyt voor de VPRO het kunstprogramma Hall of Fame zal presenteren. „Als de

mensen het wegstemmen blijft bij één keer.”

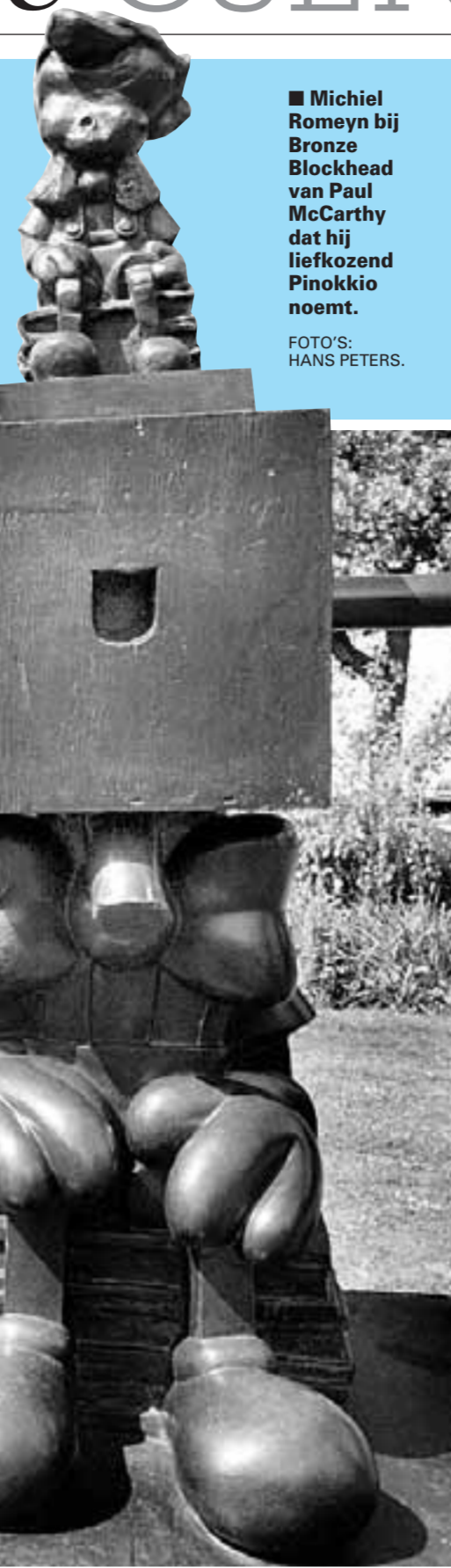
Cintha van Heeswijk, die de beeldenroute met vrijwel uitsluitend sponsors wist te organiseren, hoopt dat het een terugkerend evenement wordt. „Ik verwacht zo'n 150.000 mensen voor de wandeling, die 1,5 uur duurt, en ik hoop dat er veel kinderen komen. We hebben kinderactiviteiten in de weekenden en een speciaal programma voor scholen.”

Voor info en de route: www.artzuid.nl

■ Deze Vliegende Man van de beeldhouwer Panamarenko lijkt op het punt te staan om op te stijgen vlak voor het Hilton Hotel in Amsterdam op de kruising van de Minervalaan en de Apollolaan, waar tot 26 oktober de kunstroute 'Berlage in Beeld' te zien is. Kinderen blijken gefascineerd door het beeld. „Net als ik toen ik 10 jaar was en de beelden van Tajiri zag”, zegt Michiel Romeyn.

■ De Fat Lady van Zhang Hongbo heeft het helemaal naar haar zin onder een boomje aan de Minervalaan.

■ Michiel Romeyn bij Bronze Blockhead van Paul McCarthy dat hij liefkozend Pinokkio noemt.

FOTO'S: HANS PETERS.

Romantische schilderkunst in De Hallen

Emotionele natuurbeleving

SCHILDERKUNST

door MAARTEN JAGER

HAARLEM, vrijdag 'Grootsche natuurtoonelen' van Nederlandse romantici als Barend C. Koekkoek, Andreas Scheffhout en Wijnand Nuyten vullen tot 31 augustus de zalen van De Hallen in Haarlem. Met een royale keuze uit musea uit binnen- en buitenland en particuliere collecties, waaronder de verzameling van tv-maker Jef Rademakers, is *Groots en meeslepend* een 'eyeopener'.

In de eerste plaats dankzij de keuze van de kunstwerken, die vaak nog in de originele lijsten zitten, maar ook dankzij de compromisloze wijze van presenteren. De schilderijen zijn op de goede hoogte en op flinke afstand van elkaar opgehangen, duidelijk geordend naar thema's als *Hemelhooge bergen* en *Eene zilveren slang*.

■ Romantisch tafereel van Pierre Dubourcq uit de collectie van het Rijksmuseum.

FOTO: DE HALLEN

van Nederlandse romantische schilders. Schotel, Scheffhout en Van Deventer schilderden er woeste zeeën en schipbreuken. Net als veel illustere voorgangers uit de Gouden Eeuw trokken romantische schilders naar Zwitserland en Italië. Daar stuitte zij op steile rotsen en de meest fantastische watervallen. Een van de eerste Italiëgangers was Abraham Teerlinck. Hij arriveerde in 1808 in Rome, trouwde een Italiaanse schilder en bleef er hangen. Toen de kunstverkoop stagneerde en zijn atelier in verval raakte, ging hij de deur niet meer uit. Hij kleepte zich voor een wandeling waarna hij in zijn atelier langs zijn landschapsschilderijen stapte.

Grappig

De lezenswaardige teksten bij de schilderijen van bruisende watervallen en woeste zeeën dragen ook bij aan het (kijk)plezier in De Hallen. Ze geven relevante informatie over de gepresenteerde kunst en zijn grappig om te lezen. Hoofdkarakter van de romantische landschapskunst is de gevoelsmatige beleving van de natuur. Maar de kunstenaars schilderden en tekenden niet alleen vol overgave en met veel symboliek hun 'verheven' thema's, ook schreven zij in 'rijk Nederlands' lyrisch over hun „zeer oud en zwaar geboortte” en „een vreeselijke storm”.

Koekkoek typeerde een onweer als „eene lofzang der natuur, den eeuwige toegenwoordigheid”. Uit talloze brieven en reisverslagen spreekt een diep ontzag voor de „grootsche” en verheven natuur, die de mens tot nederigheid dwingt. Ook schrijvers en filosofen beschreven deze natuurbeleving als iets „subliems”, een veelal religieus gekleurde beleving die zowel mooi als angstwekkend kon zijn.

Bijzonder

Het eigen weidse landschap met grootse, bewolkte luchten bij Haarlem evenals de wouden met zogenoemde wondseiken bij Wolfheze ervoer men als zeer bijzonder. Over de grens raakten de schilders in extase. Het Duitse Rijnlandschap vindt men terug in talloze schilderijen en tekeningen. Deze laatste werden door reislustige kunstenaars ter plekke gemaakt. De olieverfschets uit 1841 van de befaamde *Drachenfels aan de Rijn* door de laatromantische schilder Willem Roelofs is hoogstwaarschijnlijk ontstaan in zijn atelier. Pas omstreeks 1850 konden de schilders beschikken over handige vertubes, wat het buiten schilderen makkelijker maakte.

De Normandische kust was een andere favoriete locatie

BOEKEN TOP10

De best verkochte uitgaven van de vorige week

- (2) **TATIANA DE ROSNAY** - Haar naam was Sarah - Artemis & co
- (1) **KARIN SLAUGHTER** - Genesis - Cargo
- (3) **STIEG LARSSON** - Mannen die vrouwen haten - Signatuur
- (7) **STIEG LARSSON** - De vrouw die met vuur speelde - Signatuur
- (6) **PAOLO GIORDANO** - De eenzaamheid van de priemgetallen
- (4) **CARLOS RUIZ ZAFÓN** - Het spel van de engel - Signatuur
- (8) **STIEG LARSSON** - Gerechtigheid - Signatuur
- (5) **PAULIEN CORNELISSE** - Taal is zeg maar echt mijn ding
- (10) **NICCOLÒ AMMANITI** - Ik haal je op, ik neem je mee
- (9) **SASKIA NOORT** - De verbouwing - Anthos thrillers

CPNB / www.debestseller60.nl

DNO verwerpt jongeren in het Muziektheater

Een flirt met de opera!

OPERA

door THIEMO WIND

AMSTERDAM, vrijdag Jongeren vertrouwd maken met klassiek muziektheater? De Nederlandse Opera (DNO) maakt er werk van. *Operafliert* heet de toverformule. Voor vijftien euro krijgen de gelukkigen een volledig verzorgd avondje uit, inclusief ontvangst in de pauze en een party met de kunstenaars na afloop. De ervaringen van het eerste seizoen zijn zo overweldigend, dat het initiatief na de zomer vol enthousiasme wordt voortgezet.

Carmen van Bizet, de laatste productie voor de zomer. Een uur voor aanvang verzamelen zich vijftig jongeren in de hal van het Amsterdamse Muziektheater. Iedereen krijgt een programmaboek en een buton die later recht zal geven op een drankje en een sandwich. Gesplitst in twee groepen maakt het gezelschap een korte excursie. Medewerkers van de educatieve afdeling fungeren als gids en vertellen honderduit. De tocht voert dwars over het podium, waar op dat moment het zand van de 'arena' nat wordt gespoten. Anders zou het zo de orkestbak instuiven, en daar houdt het Concertgebouworkest uiteraard niet van.

Blikken van ongeloof als achter de bühne het imposante decor van *La Juive* al klaar blijkt te staan, de opera waarmee op 4 september het nieuwe seizoen van start gaat. Het Muziektheater is continu in bedrijf. „Voor planning moet je hier wel stressbestendig zijn”, vertelt de gids ten overvloede. „Er gebeurt zoveel in dit gebouw.”

Vragen

Na afloop van de wandeling regent het vragen. De tijd is echter beperkt omdat de voorstelling op het punt van beginnen staat. Maar in de pauze treft iedereen elkaar weer, op de entresol die hiervoor speci-

aal is gereserveerd.

De Operafliert is bedacht door Lena Viza, toen zij nog stage liep op de communicatieafdeling. „Wie niet weet wat opera is, zal ook niet snel gaan”, zegt ze. „Mensen willen de zekerheid dat ze niet bang hoeven te zijn. En er heersen negatieve vooroordelen. Jongeren zijn snel bezorgd dat ze tussen allemaal oude mensen komen te zitten. Daarom maken we een groep die de hele avond bij elkaar blijft. Het heeft een educatieve én een sociale basis. Dit is echt bedoeld als een flirt met de kunstvorm opera. Een avondje proeven wat het is.”

Onlangs heeft de Nederlandse Opera het initiatief in

■ Dirigent Marc Albrecht neemt afscheid van twee operafliertsters.

FOTO: EUGÈNE SWARTZ

Barcelona gepresenteerd op een conferentie voor operahuisen. Drie collega-instellingen willen het meteen kopiëren. In Amsterdam weten ze inmiddels dat het werkt. Een van de deelnemers is Nienke Debats, die door een collega op de mogelijkheid werd geattendeerd. Ze is er verrukt van. „Een beleving. Ik had het me compleet anders voorgesteld. Een hele avond gegalm, om het on-

eerbiedig te zeggen. Ik ben zeker van plan meer voorstellingen te bezoeken.”

Mensen

Als *Carmen* is afgelopen, wacht de informele ontvangst op de entresol. Geleidelijk druppelen de zangers binnen. Marc Albrecht, de toekomstige chef-dirigent van de Nederlandse Opera die deze produc-

tie van Mariss Jansons heeft overgenomen, arriveert in shirt en spijkerbroek. De deelnemers lijken verbaasd dat musici mensen van vlees en bloed zijn, met wie je zowaar een gesprek kunt aanknopen. „En hij vond het niet eens erg dat we domme vragen stelden”, zeggen twee flirtersters na hun kennismaking met Albrecht.

Het was de dirigent zelf die de domste opmerking maakte. „Zien we jullie terug bij de volgende Operafliert?” had hij gevraagd. Dat kan helemaal niet. De capaciteit is beperkt en het initiatief is puur als kennismaking bedoeld. Deelnemen kan daarom slechts één keer. Wie je ook spreekt, iedereen vindt het even jammer.

De volgende Operafliert vindt plaats op 2 oktober a.s., rond de multimediale opera 'After Life' van Michel van der Aa. Aanmelden (voor maximaal 2 kaarten) kan vanaf 1 september via www.operafliert.nl. Toewijzing geschiedt door loting. Maximumeleeftijd: 30 jaar.

Riny Blaaser overleden

AMSTERDAM, vrijdag Riny Blaaser, die meer dan dertig jaar lang met haar Amstel Toneel kindervoorstellingen maakte, is afgelopen zondag op 88-jarige leeftijd overleden.

Blaaser, dochter van het bekende toneelcouple Jan en Bep Nooij, richtte kort na de oorlog het Vrolijk Toneel op, dat optrad voor soldaten en dienstweigeraars.

In 1951 doopte ze dit gezelschap om tot Amstel Toneel, dat tot 1986 kindervoorstellingen heeft geproduceerd, waaronder kindermusicals met teksten van Mies Bouhuys (later Ivo de Wijs) en muziek van Joop Stokkermans.

Riny Blaaser ontving van de gemeente Amstelveen de gouden eretekenen voor de plaatselijke cultuur en werd benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau.

GALLERY

Wilt u adverteren in deze rubriek? Bel 020-585.9100

34e INTERNATIONALE KUNST- EN ANTIQUEURS KNOKKE - BELGIË

ART NOCTURNE KNOCKE

cc Scharpoord

8 - 16 AUGUSTUS 2009
OPEN VAN 10 TOT 22 UUR
ZONDAGEN VAN 14 UUR TOT 20 UUR
www.artnocturneknocke.be

museum en beeldentuin nic jonk

"homage aan Kees van Bohemen"
Schilderijen, gouaches, zeefdrukken

tot 16 sept. 2009
di t/m vrij 11-17 uur
za en zo 13-17 uur

Haviksdijkje 5
1843 JG Grootshermer
Tel: 0299 671560
06 53325669
www.nicjonk.nl